भ्रामक समाचार, हल्ला र अफवाहरूले जसरी जनजिवन अस्त व्यस्त बनाएको थियो, अहिले कोरोना भाईरसको महामारिको अवस्था पनि त्यस्तै छ । हामि सबै मिलेर यसको निराकरणमा महत्वपुर्ण भुमिका खेल्न सक्छौं । यसकालागि हामिले विश्वसनिय एवं स्रोत खुलेका सहि सूचना निर्णायक तहसम्म प्रवाह गर्न सक्छौं ।

Coronavirus CivActs Campaign (CCC) ले सरकार, सञ्चार माध्यम, संघसंस्था र आम नागरिक बिचको सूचनाको दुरी कम गर्न देशभरिबाट संकलन गरिएका हल्ला, नागरिकका जिज्ञासा तथा प्रश्नहरु संकलन गरी तथ्य पत्ता लगाएर आम नागरिकलाई सूचित गर्दछ । यसले आम नागरिकका आवश्यकताको पहिचान गर्नुकासाथै हल्लाहरुले कुनै नकारात्मक असर पुऱ्याउनुपुर्व सान्दर्भिक तथ्य आम नागरिक समक्ष प्रवाह गरी जोखिम न्युनिकरण गर्दछ ।

कोरोनाको संकेतमा तापक्रम जाच गर्दै
तस्बिर: Sunil Pradha/Anadolu

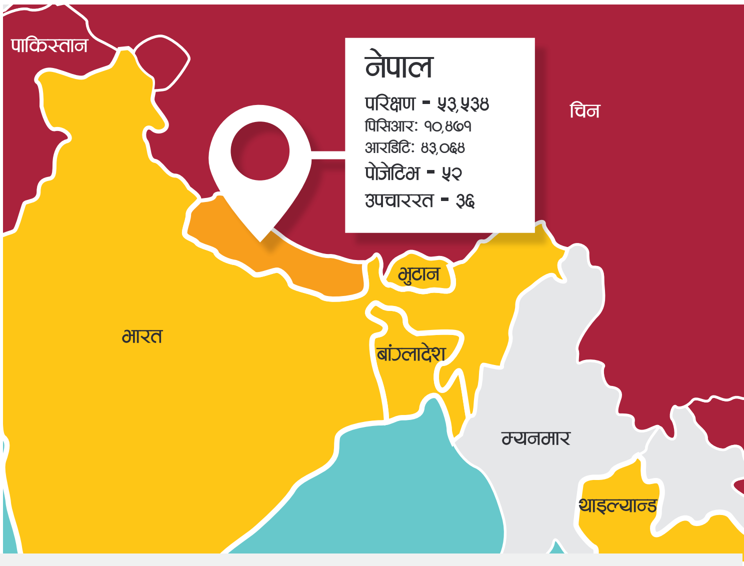

कोभिड - १९ को ट्रेसिङ र टेस्टिङ कार्यमा सहयोग र सहजिकरणका लागि सरकारबाट विशेष टिमको गठन

टिमको संरचना:

जनस्वास्थ्य अधिकृत १ जना
ल्याव टेक्नीसियन/असिस्टेन्ट १ जना
प्यारामेडिक/नर्स १ जना

टिम परिचालन

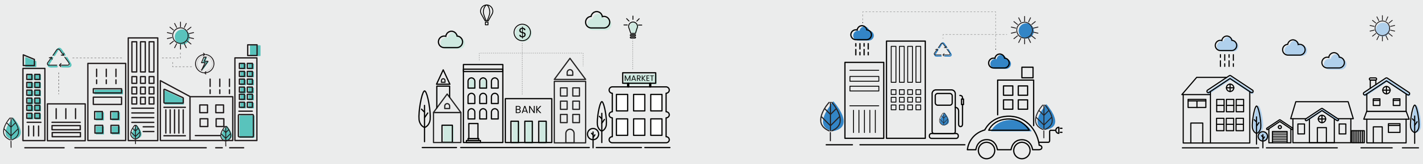

प्रत्येक महानगरपालिकामा ५ वटा टिम

प्रत्येक उप-महानगरपालिकामा ३ वटा टिम

प्रत्येक नगरपालिकामा २ वटा टिम

प्रत्येक गाउँपालिकामा १ वटा टिम

हल्ला र तथ्य

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकलाई अब सरकारले अनुमती दिने निर्णय गऱ्यो रे ।

कोरियन भाषा परिक्षा ईपीएस पास भएर छनौट भएका श्रमिकलाई सरकारले अनुमती दिने भएको छ । ईपीएस सेवा अन्तरगत कोरिया जाने श्रमिकलाई मात्र दुई देशको आपसी सल्लाह र सहमतीमा कोरिया जानको लागि अनुमती दिने निर्णय मन्त्रीपरिषदले गरेको छ । खाडी मुलुकको लागि भिषा आईसकेका वा अनुमती लिएका श्रमिकको हकमा यो निर्णय लागु हुने छैन ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनले नेपालमा अव कोरोनाको जोखिम छैन भन्यो रे नि त ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनले आफ्नो नियमित स्थीती प्रतिवेदनमा देशहरूलाई संक्रमण जोखिमको आधारमा चार तहमा वर्गिकरण गर्ने गरेको छ । जस अन्तरगत नेपाललाई यस अघी अति जोखिमको सूचीमा राखेकोमा हाल एक स्तर बृद्धी गरी जोखिममा राखेको छ । रणनीतिक तयारी र प्रतिकार्य योजनाको आधारमा यसको मुल्यांकन गरिन्छ । यो महामारी भएकोले सबै देश जाखिममा हुने पनि विश्व स्वास्थ्य संगठनले जनाएको छ ।

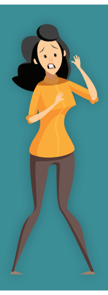

विश्वविद्यालयले अनलाईन कक्षा सञ्चालन गऱ्यो भन्ने सुनिन्छ । के यसकै आधारमा विद्यार्थिले परिक्षा दिनुपर्ने हो ?

त्रि.वि.का अधिकांश विभाग र क्याम्पसले जुम, गुगल, एसएमएसबाट अनलाईन कक्षा चलाउदै आएका छन् । प्रत्येक अनलाईन कक्षाको रेकर्ड राखी सम्बन्धीत प्राध्यापकले आफ्नो निकायमा ईमेलमा पठाउनु पर्नेछ । कक्षामा उपस्थित हुन नपाएका विद्यार्थीहरूलाई रेकर्ड उपलब्ध गराईने छ । अनलाईन कक्षामा सहभागी भएको हाजिर अनुसार शिक्षकलाई पारिश्रमिक र विद्यार्थीलाई परिक्षामा सहभागि गराउने भनेर निर्देशिका पनि विश्वविद्यालयले जारी गरेको छ ।

लखौं युवाहरु वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किने निश्चित छ । यसले बेरोजगारीको विकराल अवस्था श्रृजना गर्ने छ । यस सन्दर्भमा सरकारको योजना के छ ?

यसका लागि बेरोजगारको लगत संकलन गर्ने, त्यसलाई अधावधिक गर्ने र वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवालाई लक्षित गरी नयाँ बजेटमा १० अर्व रुपैयाँ बराबरको स्वरोजगार कार्यक्रम ल्याउने गरी श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले गृहकार्य थालेको छ ।

सूचनाका स्रोतहरु

नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय कोरोना भाईरस रोग (COVID – 19) सम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रतिकाय

जोन्स् होपकिन्स् कोरोना भाइरस स्रोत केन्द्र

स्वास्थ्य र जनसंख्या मन्त्रालय

कोरोना कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०७६

कोभिड(१९ को अवस्थाअ

कृषि तथा पशुपंछी विकास मन्त्रालय

नेपाल श्रम शक्ति सर्वेक्षण

सुरक्षित हुन के गर्ने

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय

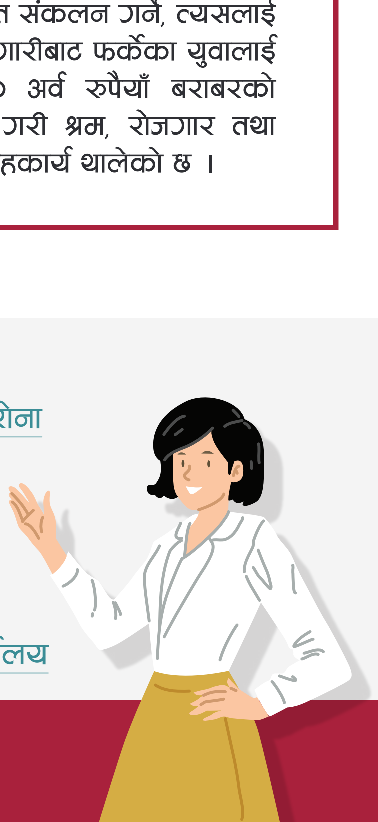

मुख्य गन्तव्य राष्ट्रमा रहेका नेपाली कामदार

साउदी अरव
३,५२,६६७ नेपाली
१७,५२२ संक्रमित
४ नेपाली संक्रमित

कुवेत
८२,६३० नेपाली
३,०७५ संक्रमित
२१ नेपाली संक्रमित

बहराईन
२८,२७६ नेपाली
२,६३३ संक्रमित
४९ नेपाली संक्रमित

कतार
४,३७,००९ नेपाली
१०,२८७ संक्रमित
२ नेपाली संक्रमित

युएई
२३,११,०८८ नेपाली
१०,३४९ संक्रमित
७१ नेपाली संक्रमित

ओमान
८,२५० नेपाली
१,९९८ संक्रमित

मलेसिया
४,६९,१३१ नेपाली
५,७८० संक्रमित
३ नेपाली संक्रमित

दक्षिण कोरिया
५३,६९१ नेपाली
१०,७३८ संक्रमित

ShramikSanjal

खाडी मुलुकबाट दुई समाचार

कुवेत: कुवेतमा दिन लागिएको आममाफीको लागि २६ देखी ३० अप्रिल सम्म नेपालीहरूको लागि समय तोकिएको छ । कागजपत्र नभएका श्रमिकहरूलाई नेपाली दुतावासले कागज पत्र (ट्राभल डकुमेन्ट) उपलब्ध गराईरहेको छ । नेपाल सरकारको सहयोगमा कुवेतमा डकुमेन्ट बिना बस्नु भएका हजारौं श्रमिकले यो सुबिधा लिन पाएका छन् ।

यु.ए.ई.: २४ सैं घण्टा लकडाउन गरेको दुबाईले लकडाउन खुकुलो बनाउनुका साथै केही दिन देखी बन्द रहेको दुबाई मेट्रो पुन: सूचारु गरेको छ ।

सरकारलाई सुझाव

बिदेशमा हजारौं श्रमिकले आफ्नो रोजगारी गुमाएका छन् । हजारौं श्रमिक बेतलबी बिदामा छन् । यस्तो बेलामा आफ्नो घर जान पाउनु उनिहरुको नैसर्गिक अधिकार हो । तर, सरकारले गरेको देशव्यापी लकडाउन र अन्तरराष्ट्रिय उडान बन्द भएको कारणले गर्दा अहिले परदेशमा अप्ठेरोमा परेर आफ्नो देश फर्किन चाहने लाखौं श्रमिकहरूलाई स्वदेश फर्किन दिनु र त्यसको लागि उचित व्यावस्था गर्नु सरकारको दायित्व हो । यसको निकास छिट्टै हुने कुरामा श्रमिकहरु निकै आशावादी रहेका छन् ।

सही सूचना

वैदेशिक रोजगारीमा रहेका श्रमिकहरुले गन्तव्य राष्ट्रमा ज्यान गुमाईरहेका छन् । के यस विषयमा नेपाल सरकारले चासो राखेको छ ?

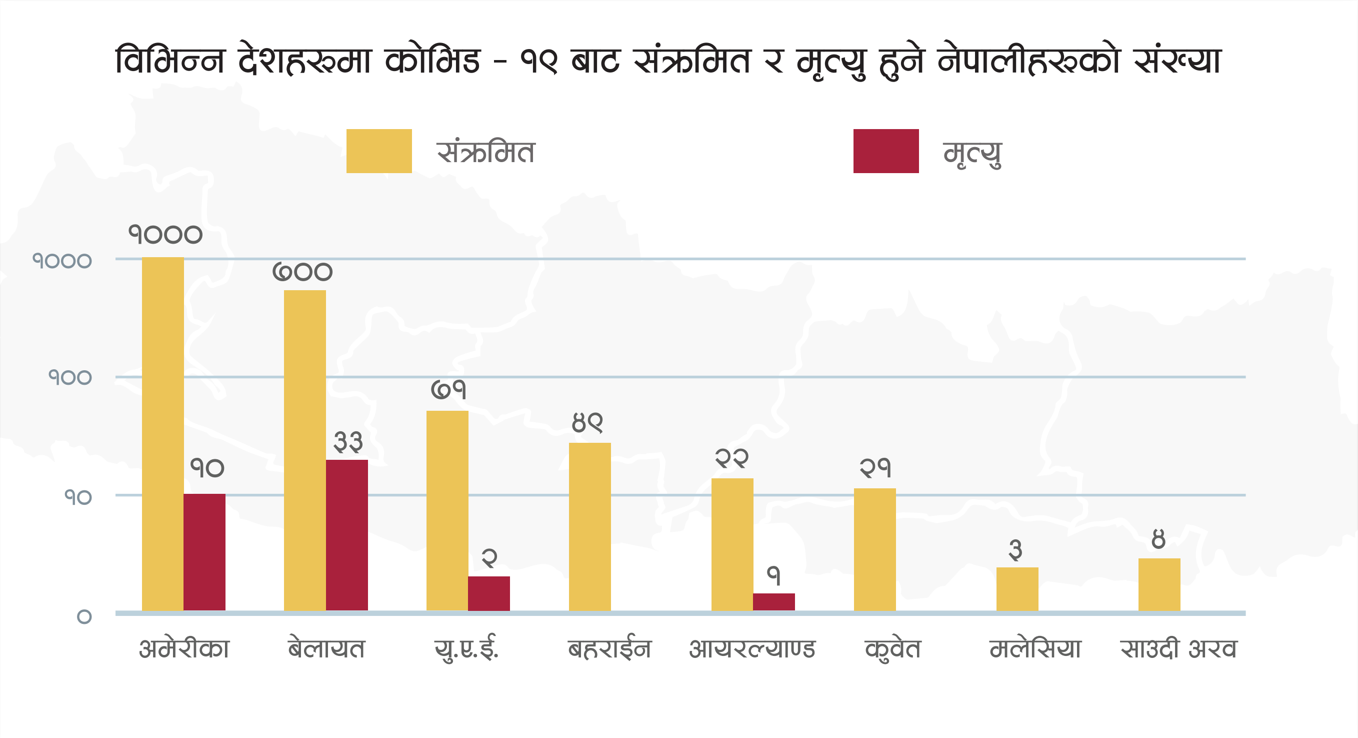

नेपालमै कोरोनाबाट संक्रमित र मृत्युको संख्यालाई विदेशमा संक्रमित र मृत्यु हुने नेपालीको संख्यासंग तुलना गर्दा अवस्था सोचनिय छ । यु.ए.ई., कुवेत, र बहराईन लगायत खाडीका मुलुकमा थुप्रै नेपालीहरु रोकिएका छन् । त्यसरी विदेशमा रोकिएका नेपाली श्रमिकहरुलाई सुरक्षित रुपमा स्वदेश फिर्ता गर्न सरकारले विशेष रणनीति बनाउनुका साथै कुटनीतिक पहल गर्नुपर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ ।

वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपालीबिचको त्रास:

कोरोना भाईरस संक्रमित हुनु

बलजफ्ती नेपाल फकाईनु

रोजगारीबाट निकालिनु

परिवारसंग सम्पर्क बिच्छेद र मानसिक आघात हुन

$ फलो द मनी

संघिय सरकार

तिन पटक गरेर नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय मार्फत छुट्याईएको
करिब १ अर्ब ४८ करोड

कोरोना भाईरस जोखिम नियन्त्रण, रोकथाम तथा नियन्त्रण कोषमा जम्मा
करिब २ अर्ब १० करोड

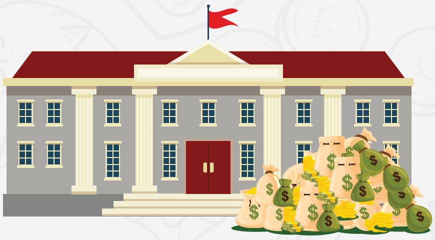

जम्मा

खर्च

कोरोना भाईरस विरुद्धका गतिविधिमा नेपाल सरकारले गरेको खर्च
करिब १ अर्ब ५० करोड

प्रदेश	जम्मा रकम	खर्च गरिएको रकम	बाँकी रकम
प्रदेश १	करिब २८ करोड ८२ लाख	करिब १२ करोड ६ लाख	करिब १६ करोड ७६ लाख
प्रदेश २	६१ करोड	१७ करोड ७० लाख	४३ करोड ३० लाख
बागमती प्रदेश	???	१२ करोड ३२ लाख	???
गण्डकी प्रदेश	करिब १५ करोड	९ करोड २० लाख	५ करोड ८० लाख
प्रदेश ५	२३ करोड ६० लाख	१३ करोड ६० लाख	१० करोड
कर्णाली प्रदेश	???	१३ करोड २० लाख	???
सुदुरपश्चिम प्रदेश	करिब ४० करोड २७ लाख	२० करोड १९ लाख	२० करोड ८ लाख

नोटः यो विवरण पूर्ण हैन । उपलब्ध माध्यमबाट संग्रह गरी राखिएको हो।
थप सही तथ्यांक संकलन गरी परिमार्जन गर्दै जानेछौं ।

कोरोनाले वातावरणमा पारेका केही सकारात्मक असरहरु

संकट आफैमा राम्रो हैन तर, कोरोनाले ल्याएको सकारात्मक असरको पाटोलाई पनि नकार्न मिल्दैन ।

हावाको गुणस्पतरमा सुधार

विश्व अहिले आराम गर्दैछ जस्तो छ । नेपाल पनि यसको अपवाद रहेन । मानविय गतिविधिहरु ठप्प जस्तै हुँदा यसको सकारात्मक प्रभाव हावाको गुणस्तर सुधारमा परेको छ ।

हरित गृह ग्यास उत्सर्जनमा कमी

यस भन्दा पहिला सन् २००८ - २००९ को विश्व आर्थिक मन्दीको समयमा हरित गृह ग्याँसको उत्सर्जनमा कमी आएको थियो । अहिले विश्व भरी नै ठुला उद्योगहरु ठप्प भएकाले हरित गृह ग्याँस उत्सर्जनमा कमि आएको छ ।

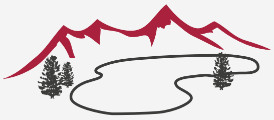

हिमाली क्षेत्रमा प्रदुणणमा कमी

लकडाउनले आन्तरिक तथा बाह्य प्रयटकको आवत जावत पूर्ण रुपमा ठप्प भएकोले हिमाली क्षेत्रमा हुने प्रदुषणमा कमी आएको छ । जसले गर्दा त्यहाँको तपमानमा सन्तुलन आएको छ ।

राष्ट्रिय निकुञ्जमा हुने कोलाहलमा कमी

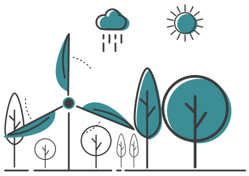

सरकारले निकुञ्ज, पार्क लगायतका आवत जावत गर्न प्रतिवन्ध लगाएकोले निकुञ्नमा हुने हल्ला कोलाहामा कमी आएको छ ।

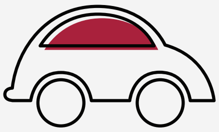

नविकरण गर्न नमिल्ने उर्जाको खपतमा कटौती

अहिले लकडाउनको समयमा अत्यावस्यकिय वस्तुको ढुवानी गर्नमात्र सवारी साधन सञ्चालनमा छन् । अनुमानित ५% मात्र सवारी साधन चलेकाछन् । यसले उर्जा खपतमा भारी कटौती गरेको छ ।

मलाई कोरोना भाईरसको संक्रमण देखिएमा के गर्ने ?

COVID-19
हटलाईन सेवा

टोल फ्री हटलाइन
२४ घण्टा क्टर परामर्श
१११५ र ११३३

हिंसा र दुरुपयोगको
जानकारी
९८०११९३०८८

खाना
१०० र ११३७

यसको परिक्षण कहाँ हुन्छ?

यो रोगको परिक्षण राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला टेकुका साथै सबै प्रदेशमा गरी जम्मा १४ वटा ठाउँहरुमा कोभिड - १९ को पि.सि.आर. विधिबाट नमुना परिक्षण गर्ने प्रयोगशालाहरु सञ्चालनमा छन् र आ.डि.टि. प्रविधिबाट ७७ वटै जिल्लामा यसको परिक्षण हुन्छ ।

बिरामि आफै प्रयोगशालामा जान मिल्छ कि मिल्दैन ? कति शुल्क लाग्छ?

बिरामि सिधै यस प्रयोगशालामा आउन मिल्दैन ।
यसको परिक्षणकोलागि कुनै शुल्क लाग्दैन ।

रिपोर्ट आउन कति समय लाग्छ?

पि.सि.आर. विधिबाट नमुना प्रयोगशालामा पठाएको ६ देखी ४८ घण्टामा यसको रिपोर्ट लिन सकिन्छ भने, आर.डि.टि. प्रविधिबाट १५ मिनेटमा यसको रिपोर्ट थाहा पाउन सकिन्छ ।

यो अंकमा समेटिएका हल्ला, सवाल तथा सूचनाहरु, बिभिन्न संस्था तथा व्यक्ति, नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र विश्व स्वास्थ्य संगठनको वेब पेज, सामाजिक सञ्जाल, र सिभिक एक्सन टिमले यहि अप्रिल महिना भित्र २००० भन्दा बढी व्यक्तिसंगको संवादबाट संकलन गरिएका हुन् । विषयको महत्व, सान्दर्भिकता र तीव्रतालाई ध्यान दिएर हल्ला, सवाल तथा जिज्ञासाहरु छनोट गरीएका छन् । यो अंकमा समेटिएका जानकारी बुलेटिन प्रकाशित भएको मिति सम्म सत्य छन् ।

Coronavirus CivActs Campaign is brought to you by **Accountability Lab Nepal**.

accountabilitylab communities

CivActs | Email: civactsnp@accountabilitylab.org | Phone: 9851203219